

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, 1680

156. An filij etiam emancipati naturales & adoptivi cum patre
excommunicato possint communicare? Ex p. 5. tr. 9. res. 118.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76372](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76372)

RESOL. CLVI.

An filij etiam emancipati, naturales & adoptivi cum patre excommunicato possint communicare? Ex par. 5. tract. 9. Refol. 118.

§. 1. **P**rima opinio negat. Ita Philippus Faber de cens. in 4. sent. dist. 25. q. 1. disp. 4. c. 7. n. 221. D. Th. in 4. dist. 18. q. 2. art. 4. & communiter Theologi & Iurisperiti; & ratio est, quia talis filius iam non est sub potestate parentis, estque quasi extraneus, neque in illo habet locum ratio subjectionis actualis, quæ est in filio sub potestate patris constituto.

2. Secunda opinio est Suarez, dist. 15. sect. 5. qui distinguit, & ait filium emancipatum posse considerari vel secundum quod filius est, vel quatenus emancipatus est. Docet deinde filium, ut filium posse communicare cum patre, non tamen filium ut emancipatum, & explicat, quia filius excommunicati tenetur obedire patri, & succurrere etiam si sit excommunicatus. Ergo hac ratione potest cum illo communicare; ut vero emancipatus est, non potest communicare in his quæ non communicat ut emancipatus, v.g. in eadem domo, mensa, &c. in quibus ante excommunicationem non communicabat, & hoc modo dicit se intelligere, vel limitare communem sententiam, & ita hanc limitationem ponit etiam Cornejo, in 3. p. r. i. de excomm. disp. 11. §. 20. dub. 3. q. 3. Filliuc, tom. 1. tr. 13. cap. 6. n. 108. Sed Turrianus, lib. 2. disp. 13. dub. 4. putat hanc limitationem non esse contra primam opinionem communem, auctores enim illius solum continent non esse loquendum eodem modo de filio emancipato, & de filio non emancipato, cum enim subest aliqua obligatio filio respectu parentis, ratione illius poterit filius communicare, quia ut supra dicebamus debitor tenetur solvere debitum creditori etiam excommunicato. Et eodem pacto ut de filio adoptivo dictum est, philosophatur Turrianus de filiis adoptivis & illegitimis.

3. Tercia opinio, cui ego adhareo, absolute docet filium emancipatum posse cum patre excommunicato communicare, & ita docet Mercerus, de Sac. in 3. part. q. 21. dub. 11. Præpos. in 3. part. q. 2. de excomm. dub. 17. n. 6. Paludanus, in 4. dist. 18. q. 6. art. 2. & Vgolinus, de censur. tab. 2. cap. 23. & hanc opinionem etiam quoad filios adoptivos & illegitimos novissime tenet Hurtado, disp. 9. de excomm. d. ff. 4. n. 21. ubi sic ait: Nomine liberorum etiam comprehenduntur filij emancipati, quamvis non sint communales, ut contra non paucos docet Paludanus, quia verè sunt filij, & etiam comprehenduntur illegitimi, ob eandem rationem etiam comprehenduntur adoptivi, quamdiu non sunt emancipati, qui quamdiu non sunt, verè dicuntur filij; & in c. quoniam multos 11. q. 3. privilegiantur liberi absque ulla restrictione. Ita Hurtado ubi supra, satis quidem probabiliter, quicquid in contrarium asserat Turrianus, loc. cit. ubi putat sententiam Paludani quam sequitur Hurtado loc. cit. esse improbabilem; sed in censurandis opinionibus semper excedit Turrianus, unde nostram sententiam probabilem & tutam in praxi vocat Villalobos, in sum. tom. 1. tr. 17. diff. 1. n. 15. & Suarez, disp. 15. sect. 5. n. 4.

RESOLVITIO CLVII.

An pater possit communicare cum filio excommunicato? Idem dubium est de servo.

Et docetur excommunicationem incurrere Parentes com-

municantes cum filia excommunicata, eo quod post professionem in Religione matrimonium duxerat. Et quid, si censura incurfa est a patre, filio, &c. ob crimen hæresis, si infert periculum infectionis? Et inferitur, quod si filius patris Parochus sit, non licebit ei Sacramenta ministrare, nec coram eo divina facere. Ex part. 5. tr. 9. Ref. 120.

§. 1. **R**espondeo affirmative, quia eadem est ratio, nempe idem animarum periculum, quod quis prærendit evitare, & quia in iuris regula, quod in vno correlativo disponitur, de altero dispositum esse censetur, nam licet ad patrem spectet curare, quid filius respiciat & absolvat, hoc tamen non semper poterit obtinere, quamvis procuret, & dato quod non procuret, peccabit quidem contra præceptum naturale, sed non contra Ecclesiasticum de vitandis excommunicatis, ut supra diximus de marito respectu uxoris, & si obijcias textum in d. c. de filia dist. 27. ubi habetur excommunicationem incurrere parentes communicantes cum filia excommunicata, eo quod post professionem matrimonium duxerat. Respondetur tantum procedere in casu, quo parentes fovant illam in crimine criminoso in quo casu etiam non licet filio cum parentibus communicare, sicut neque quando censura incurfa est ob crimen hæresis, si infert periculum infectionis, & sicut alij etiam probabiliter limitant in humanis. Unde si filius patris Parochus sit, non licebit ei Sacra ministrare, nec coram eo divina facere, cum communicatio hæc non competat ei quatenus filius. Ita Cornejo in 3. p. r. i. de excomm. disp. 10. §. 10. dub. 3. & Gordon. tom. 2. lib. 7. quasi. 10. cap. 6. num. 85.

RESOL. CLVIII.

An servi possint communicare cum Domino, excommunicato?

Sed difficultas est, quando servitus non præcessit, sed fuit posterior excommunicatione, quod idem dicendum est de famulis aut etiam operariis. Et an vxor, filius, servus & supradicta persona possint communicare cum marito, patre, domino excommunicato, etiam in Sacris? Ex part. 5. tr. 9. Ref. 124.

§. 1. **R**espondeo affirmative; sed difficultas est quando servitus non præcessit, sed fuit posterior excommunicatione, & in hoc casu servos non posse communicare cum dominis excommunicatis, docet Gordonus, in summa, tom. 2. lib. 7. q. 10. c. 6. num. 79. ubi sic ait: Sed quæres quid de servis & famulis, aut etiam operariis, qui post latam excommunicationis sententiam suas operas locant excommunicato? Respondeo hos posse adhuc communicare cum illo, si bona fide suas operas illi locaverunt, ex c. inter alia, de sententia excommunicationis, si autem mala fide, & scientes illum esse excommunicatum, tunc & peccant, & incurrunt minorem excommunicationem, tenenturque illum relinquere, quod tamen intelligendum est, nisi aliunde ex præcepto, scilicet charitatis ob excommunicati necessitatem exaltetur à peccato, aut si non possint, sine damno suo recedere. Præterea quando excommunicatus servos empro, aut donatione libera obtinuit, tunc similiter tales servi non peccant in illa nova servitutis acquisitione (si ipsi donantem, aut vendentem ad id non induxerunt) sicut nec postea peccant interfecendo; quia contractus, per quem facti sunt servi fuit validus, & non est illicitum perfolvere excommunicato quod illi debetur.